

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Statsbudsjettet 2012

Adamstua, 6. oktober 2011

Program

- 10.00-10.05 Åpning v/e-sjef Hanne Yssen
- 10.05-10.50 Hovedinnledning v/ konst. departementsråd Leif Forsell
- 10.50-11.40 Lunsj
- 11.40-12.30 Innledninger fra avdelingene
- 12.30-13.15 Spørsmål og avklaringer
- 13.15-13.30 Eventuelt

Statsbudsjettet 2012 – hovedlinjer

- Utgiftsbudsjettet for staten - vel 1 billion (...) kr
- Det legges opp til et stramt budsjett
- Handlingsregelen forventes nådd i inneværende år, ligger til grunn for statsbudsjettet 2012
 - Stor usikkerhet internasjonalt
 - Det forventes svakere avkastning på Statens pensjonsfond utland
 - Bruk av oljefondet i 2012 tilsvarer ca. 10 pst. av statsbudsjettet
- Skatteløftet videreføres, men endringer på flere områder
 - Miljø-, energi- og bilavgifter
 - Økning av matmomsen fra 14 til 15 pst.
 - Kraftverkskommuner

Statsbudsjettet 2012 – hovedlinjer

- Om lag 2/3 av budsjettet fordeles på tre departementer
 - AD: Ca 360 mrd. kroner
 - Om lag 1/3 av statsbudsjettet samlet går til ordninger under NAV
 - KRD: ca 170 mrd. kroner
 - HOD: ca 140 mrd. kroner

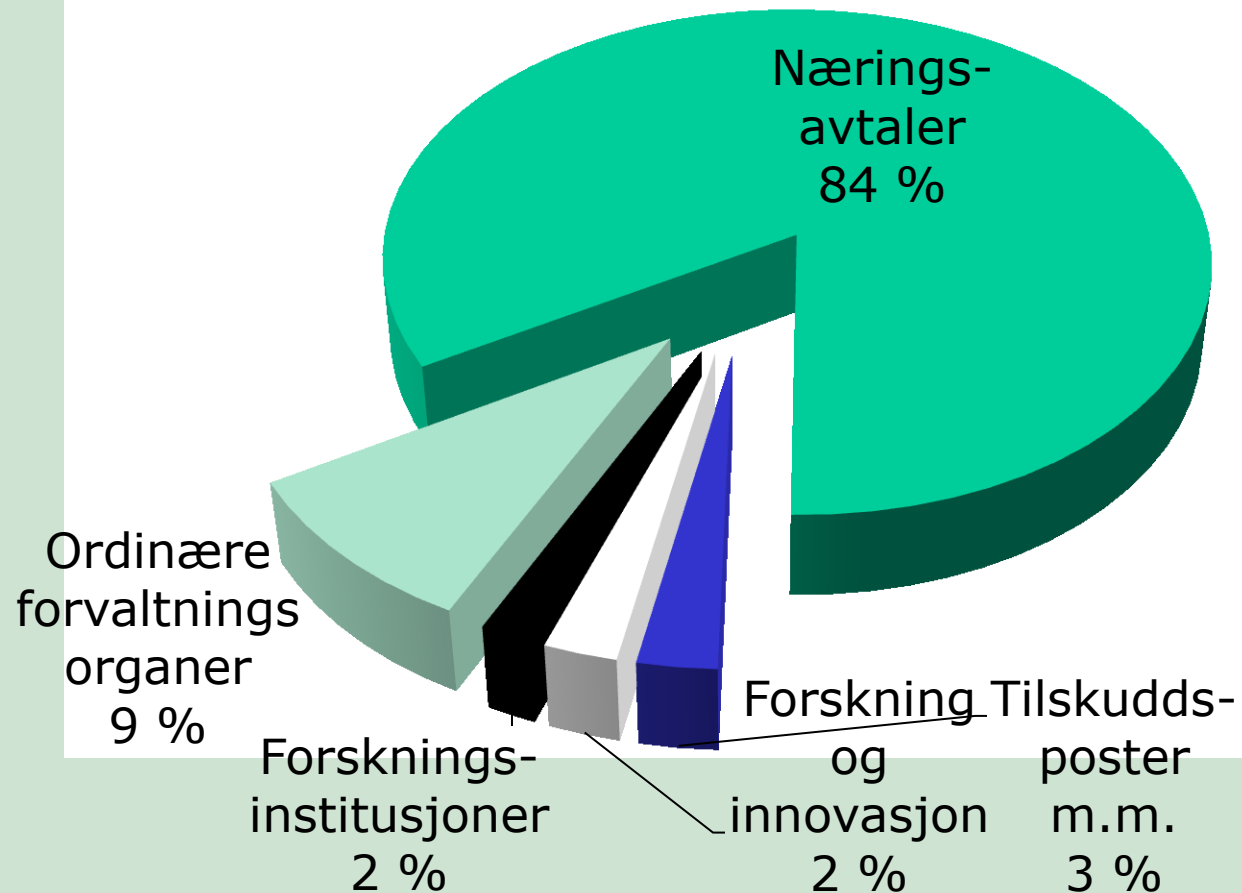
Strukturen i LMDs Prop. 1 S – endringer

- Klarere oppbygging med formål, resultatrapportering og budsjettforslag
- Nye oversiktstabeller med relevans for likestilling
- Større strukturelle endringer vil komme i etterkant av landbruks- og matmeldingen, dvs. i senere proper
- Behov for oppdatering av målstrukturen, operasjonaliseringer mv – arbeidsgruppe opprettet

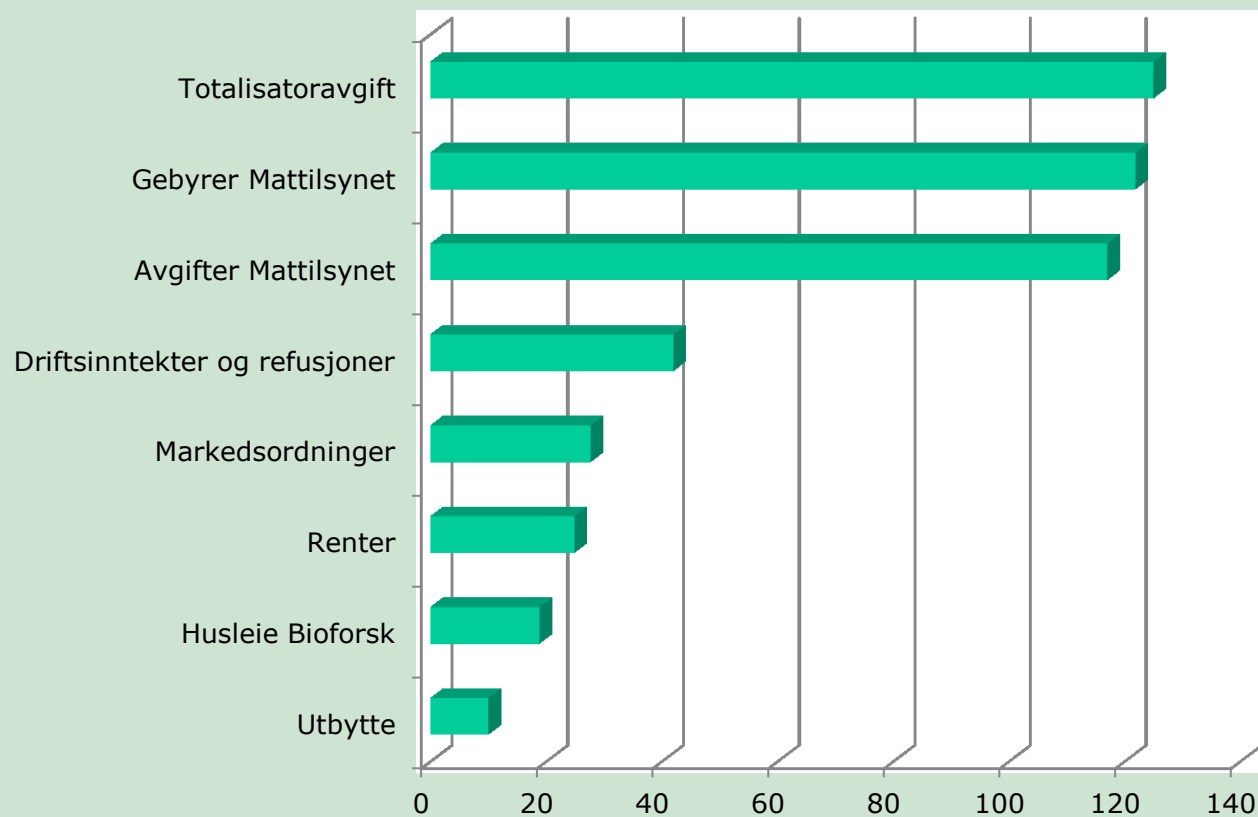
Budsjettprofil 2012 – LMD

- Legge til rette for en klar nivåheving av inntektene i jordbruket.
- Følge opp Stortingets klimaforlik og stortingsmeldingen om landbruk og klima, med vekt på skog, bioenergi, treprogrammet mv.
- Fortsatt krav om streng prioriteteringer og effektiv drift i forvaltningen og i instituttsektoren.

Budsjett 2012 - utgifter

Budsjett 2012 – inntekter

LMDs budsjettramme for 2012

Budsjettrammen for LMDs område foreslås økt med 407 mill. kroner i 2012.

Formål	2011	2012	Endring i %
Landbruks- og matforvaltning m.m.	133,2	148,0	11,1
Matpolitikk	1 336,2	1 341,7	0,4
Forskning og innovasjon	402,8	409,5	1,7
Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak	14 235,7	14 615,7	2,7
Totalt	16 107,9	16 514,9	2,5

Driftsutgifter og kunnskapsstøtte

Virksomhet	2011	2012
Veterinærinstituttet	85 651	87 306
Bioforsk	65 846	63 760
Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning	23 142	23 142
Norsk institutt for skog og landskap	94 970	94 970
Landbruks- og matdepartementet	130 331	144 121
Mattilsynet	1 153 640	1 162 596
Statens landbruksforvaltning	172 404	174 995
Reidriftsforvaltningen	41 289	42 723

Kutt og omdisponeringer

- En rekke budsjettposter er ikke kompensert fullt ut for pris- og lønnsutvikling.
- Det er omdisponert midler både på forsknings- og kunnskapsutviklingsområdet og fra verdiskapingstiltak i skogbruket.
- Forskning for økt matproduksjon styrkes med 5 mill. kroner.
- 1 mill kroner på ny post 21 for oppfølging av matmaktutredning og økt oppmerksomhet på eierstyring av Statskog
- Tilskudd til Nord-Norsk Hestesenter og Norsk fjordhestsenter økes med 1 mill. kroner.

Skatt og avgift I

Forbindelse til Jordbruksoppgjøret

- Avvikling av matproduksjonsavgiften for norsk industri, tilsvarende ca. 630 mill.
 - Herav norske jordbruksvarer ca. 280 mill.
- Heving av trygdeavgiften for jord- og skogbruk fra 7,8 til 11,0 pst., tilsvarende 206 mill.
 - Bevilgningen til folketrygden på 130,8 mill. over jordbruksavtalen omdisponeres til andre tiltak.
 - Jordbruksfradraget økes tilsvarende en inntektsverdi for jordbruket på 135 mill. kroner.

Skatt og avgift II

Fra inntektsåret 2011

- Saldoavskrivningene for husdyrbygg økes fra 4 til 6 prosent.
- Innenfor det distriktpolitiske virkeområde t vil inngangsverdiene for investeringer ikke lenger reduseres med evt. BU-tilskudd (blir skattefrie)
- Saldoavskrivningene for enkle bygningskonstruksjoner økes fra 8 til 10 prosent.
- Grensen for å levere årsoppgave landbruk ved bruk av driftsmidler i landbruket til tjenester for andre økes fra 20 prosent til 40 prosent

Skatt og avgift III

Provenyanslag for jordbruket av statsbudsjettet 2012

Avskrivninger fra 4 til 6 pst.	ca.	150 mill. kr
Avskrivninger BU-tilskudd (2012-effekt <u>– akkumuleres</u> til 150 mill. kroner)	ca.	10 mill. kr
Avskrivninger fra 8 til 10 pst.	ca.	30 mill. kr
Jordbruksfradrag leiekjøring og tjenester	ca.	20 mill. kr
Samlet proveny	ca.	210 mill. kr

- Vel 300 mill. kroner i inntektsverdi for jordbruket (før skatt)
- Dette tilsvarer ca. 6 000 kroner per årsverk

Oppsummering - hovedbudskap

- Fortsatt stramt og krevende for forvaltning og institutter
- Omfattende forbedringer innenfor området skatt og avgifter - av stor betydning for landbruk og industri
- God jordbruksavtale
- Sett samlet et meget godt budsjett for LMD

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Prop. 1 S (2011-2012)
Matområdet
v/ Seniorrådgiver Dag Halvorsen

Hovedtrekk

- Avgiftene i matforvaltningen fjernes
- 2012 - et stramt budsjett
- Setter strengere krav til effektivitet og prioritering, blant annet ut fra risiko til en hver tid.

Områder som skal ha særlig oppmerksomhet i 2012

- Drikkevann
- Fiskehelse
- Dyrevelferd

Matpolitikk

Kapittel	Formål	2011	2012
		Mill. kr	Mill. kr
Kap. 1112.50	Veterinærinstituttet	85,7	87,3
Kap. 1115.01	Mattilsynet	1 153,6	1 162,6

Veterinærinstituttet – forventninger 2012

- Sentral kunnskapsleverandør innen helse og velferd hos dyr, samt innen fôr og mattrygghet – særlig til Mattilsynet
- Beredskap, diagnostikk og rådgivning
- Referansefunksjoner
- Mattrygghet, videreutvikle diagnostikk og kunnskap
- Dyrevelferd, fortsette arbeid med velferdsindikatorer

Mattilsynet – forventninger i 2012

- Arbeide videre med mer enhetlig tilsyn slik at regelverket blir tolket og håndhevet likt i like saker og i tråd med internasjonale plikter.
- Bruke skjønn og være løsningsorienterte der regelverket åpner for dette. Nærhet til virksomhetene er viktig.
- Benytte den bedre dokumentasjon av status, tilsynsaktivitet og virkemiddelbruk til bedret virksomhetsstyringen.
- Rovviltforliket i Stortinget øker behovet for godt samspill mellom Mattilsynet og rovviltforvaltningen
- Delta i utviklingen av internasjonalt regelverk i samsvar med norske interesser.

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Prop. 1 S (2011-2012)
Skog- og ressurspolitikk
v/ Ekspedisjonssjef Pål Vidar Sollie

Skog- og ressurspolitikk

Kapittel	Formål	2011	2012
		Mill. kr	Mill. kr
Kap 1138.70	Organisasjonsstøtte	20,6	23,6
Kap 1138.71	Internasjonalt skogsamarbeid	16,8	5,2
Kap 1139	Miljø og ressurs	39,6	37,7
Kap 1141.52	Skog og landskap	95,0	95,0
Kap 1148	Naturskade	90,0	88,0
Kap 1149	Skog, klima, energi	65,8	73,2
Kap 1150.50	Skogbruk	229,0	244,0
Kap 1161.70	Statskog	12,7	12,7
Kap 1161.75	Fjelloppsyn	9,3	9,3

Statskog SF

- Kjøpet av Orklas skoger i 2010; største skogskjøp i nyere tid
- Gjennomgang av avkastnings- og utbyttekrav (siktemålet er egen proposisjon om dette)
- Skal selge 500 000 dekar skog- og utmarkseiendommer

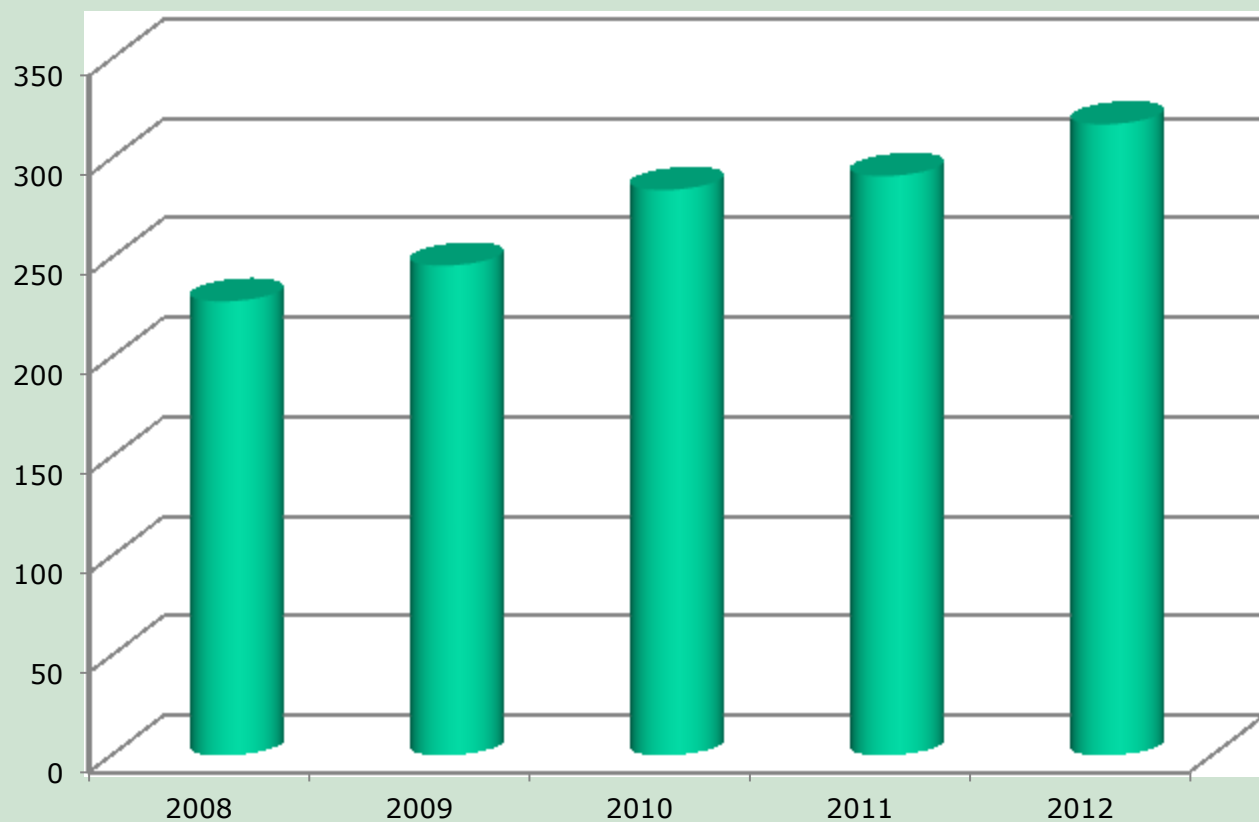

Skogpolitikken

- Bevilgningen til trebasert innovasjonsprogram øker – positiv evaluering
- LUF-midler fordeles etter drøfting med avtalepartene
- Videreføring av Bioenergiprogrammet og flisordningen – stor etterspørsel
- Årlig rapport om bærekraftig skogbruk
- Miljø og skog

Skog, klima, bioenergi – millioner kroner

Lov- og forskriftsarbeid

- Lovarbeid
 - Proposisjon om ny jordskiftelov
 - Ny struktur, endringer i 150 paragrafer i jordskifteloven og andre lover
 - Vurderinger omkring nytt naturskadelovverk
 - Utkast har vært til høring
 - Ikke konkludert ang. lensmannsskjønn
- Forskrifter
 - Markaforskrift og landbruksveiforskrift

Arealpolitikk og miljø

- Jordvern
 - Nedgang i omdisponering i 2010
 - Fortsatt restriktiv linje
 - Ta i bruk virkemidlene i PBL (statlige planretningslinjer, regionale og statlige planbestemmelser, aktiv bruk av hensynssoner)
- Kulturlandskap
 - Viderefører støtte på 14 mill til utvalgte kulturlandskap (8 mill LMD, 6 mill MD)
- Genressurser
 - Svalbard
 - Utgreiing omkring aktuelle alternativ for videre organisering og lokalisering av Skogfrøverket og Graminor

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Prop. 1 S (2011-2012)
Forskning, innovasjon og regionalpolitikk
v/Avdelingsdirektør Kirsti Gustad

KDs budsjett

- FoU i statsbudsjettet anslås til 24,247 mrd. kroner, en nominell vekst på 772 mill. kroner
- Fondet for forskning og nyskapning avvikles.
- 100 mill kroner til Fri prosjektstøtte (FRIPRO).
- 85 mill. kroner til en satsing på bioteknologi
- 26 mill. kroner i stimuleringsmidler til internasjonalt forskningssamarbeid
- 240 mill. kroner til økt kontinent EUs rammeprogram

LMD - Forskning og innovasjon

- 409,5 millioner kroner til forskning og innovasjon over Landbruks- og matdepartementets budsjett for 2012.
 - 219,2 mill. kroner til forskningsaktivitet
 - 186,1 mill. kroner til basisbevilgning
- Bevilgningen over kap. 1137 har hatt en nominell vekst på om lag 70 mill. kroner fra 2006
- Viderefører satsing på klima og næringsrettet forskning

Omprioritering innenfor LMDs rammer

- Styrker basisbevilgninger til forskningsinstituttene.
 - 5 millioner kroner til en strategisk satsning på matområdet.
- Mer effektiv bruk av kunnskapsutviklingsmidler
 - 5 millioner kroner i redusert kunnskapsutviklingsmidler m.m. til Bioforsk
- Mer strategisk innretning av finansieringssystemet for forsknings- og kunnskapsutviklingsmidler

Campus Ås

- Budsjettmidler 2012
 - LMD: 4,1 mill til Veterinærinstituttet + samarbeidsprosesser i instituttsektoren
- Prosesser
 - Interimsstyret nytt universitet
 - Statsbygg – planleggingsstatus
 - Senter for husdyrforsøk

Regionalpolitikk og tilskudd organisasjoner

- Kap. 1144.77 Regionale og lokale tiltak i landbruket
 - 6,6 mill. kroner, nominell videreføring av 2011
 - Kommuneretta arbeid, rovviltforvaltning, vannrammedirektivet m.m.
- Kap. 1138.70 Støtte til organisasjoner
 - Bevilgning fordeles på 23 organisasjonar
 - Nye organisasjonar frå 2012:
 - ZERO – Zero Emission Resource Organisation
 - Hanen, Norsk Gardsost og Norske Lakseelver er flytta frå sentrale BU-midlar

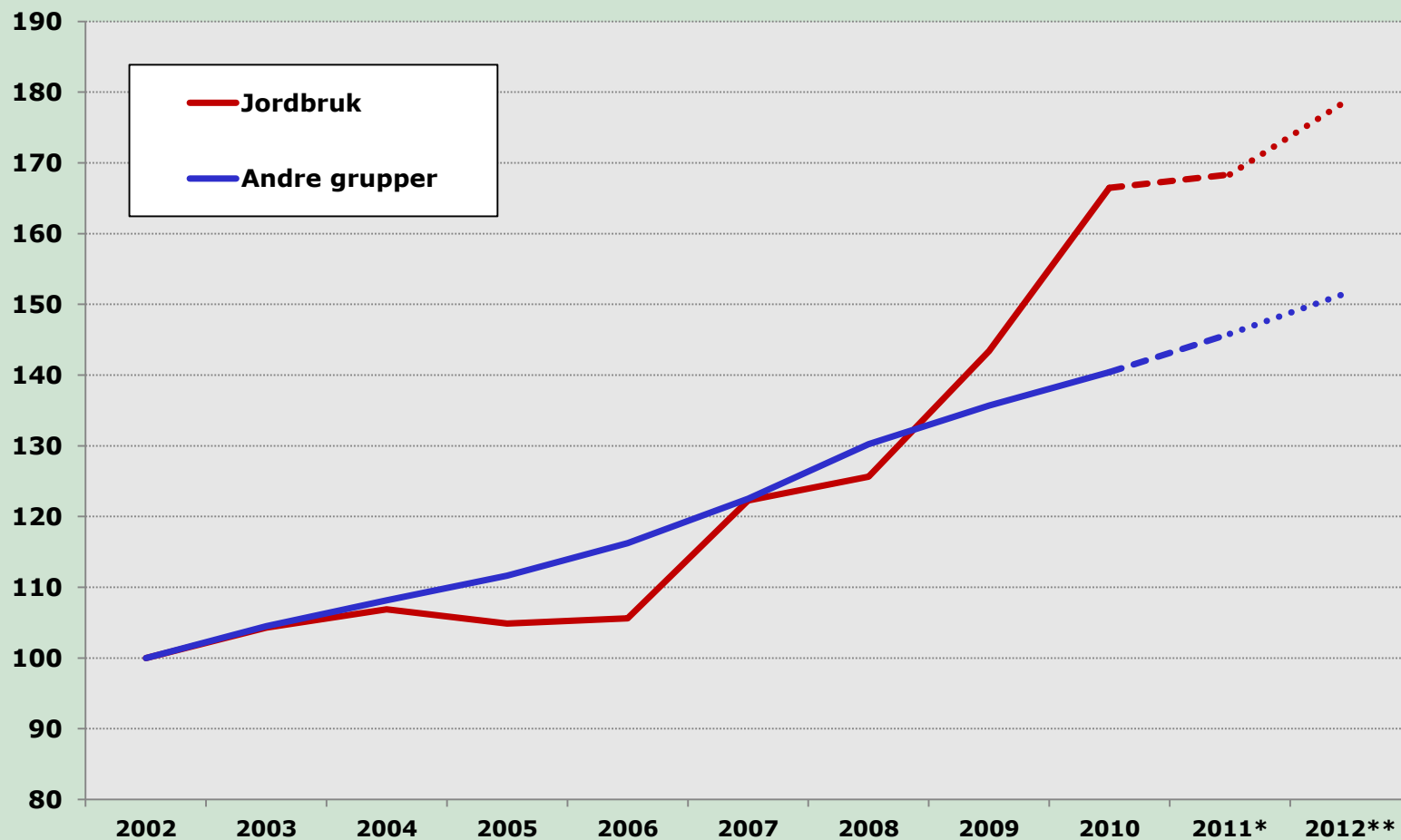

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Prop. 1 S (2011-2012)
Landbrukspolitikk
v/Ekspedisjonssjef Anne Marie Glosli

Inntektsutvikling jordbruk og andre grupper

Indekser, 2002=100

Finansiering av avtalerammen

	Mill. kr
Endring i målpriser fra 01.07.11	580
Økte priser fra 01.01.12 *)	280
Endret bevilgning på kap. 1150 i 2012	365
Overførte midler fra 2010	60
Endret verdi av jordbruksfradraget	135
SUM	1 420

*) Inkluderer 50 mill. kroner for kylling og storfekjøtt, som ikke har målpris lenger.

Endringer på kapittel 1150

Post	Endring fra 2011 tusen kr	Budsjett 2012 tusen kr
50 Fondsavsetninger	- 44 500	1 038 653
70 Markedsregulering	- 7 000	190 900
71 Tilskudd til erstatninger m.m.	40 000	40 000
73 Pristilskudd	22 600	2 290 100
74 Direkte tilskudd	541 200	8 351 319
77 Utviklingstiltak	22 296	233 526
78 Velferdsordninger	- 175 100	1 584 604
SUM KAP. 1150	391 496	13 729 102
KAP. 4150 Post 85	17 600	27 700

- Reduksjonen under velferdsordninger er omfordelt til direkte tilskudd – "penger ut til bøndene"
- Oversikten inkluderer enkelte tekniske flyttinger

Prioriterer særlig melkeproduksjon (og korn)

- På grunn av innsparinger i 2012 var det mulig å øke satsene til grasbasert husdyrhold **innenfor "de 4 store" ordningene med 566 mill. kroner:**
- Satsene i **driftstilskuddet til melk/storfekjøttproduksjon** økes med vel 225 mill. kroner.
- Satsene i **tilskudd til husdyr** økes med vel 165 mill. kroner for de grasbaserte produksjonene.
- Satsene for **arealtilskuddet til grovfôr** økes med vel 138 mill. kroner. Tilskuddet økes i alle områder unntatt Jæren (sone 2).
- Satsene i **beitetilskuddene** økes tilsvarende 36 mill. kroner
- **I tillegg økes avløsertilskuddene med 4 % innenfor bevilgningen**

LUF –poster som endres

(og husk at denne tabellen har mange fotnoter)

	2011	2012	Endring 2011-2012
KSL Matmerk	46,0	48,5	2,5
Rekruttering, likestilling og kompetanse i landbruket ¹⁾	26,0	26,0	-
Utviklingsprogrammet for matspesialiteter fra landbruket inkl. adm. kostnader	63,5	60,0	-3,5
Fylkesvise bygdeutviklingsmidler inkl. adm. kostnader	474,5	503,0	28,5
<i>bedriftsrettede midler (IN)</i>	414,5	443,0	28,5
<i>utviklings- og tilretteleggingsmidler (FM)</i>	60,0	60,0	-
Sentrale bygdeutviklingsmidler ²⁾	17,0	12,0	-5,0
<i>tilskuddsmidler til nasjonale prosjekt (IN)</i>	-	3,0	-
<i>omdømmemidler (LMD)</i>	-	9,0	-
Skogbruk og bioenergi inkl. adm. kostnader	229,0	244,0	15,0
Helse- og utviklingstiltak sau og geit ⁴⁾	20,0	22,0	2,0
Sporing i matkjeden ⁵⁾	2,0	-	-2,0
Sametingets midler til næringsformål og midler til konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift ⁶⁾	3,0	3,4	0,4
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	115,0	120,0	5,0
Investeringsstøtte til organisert beitebruk	11,0	9,0	-2,0
Spesialrådgiving energi i veksthusnæringen	-	1,0	1,0
Beiteareal for gås ⁹⁾	3,5	-	-3,5
SUM LUF, tilskudd	1 162,5	1 200,9	38,4
Rentestøtte	61,8	63,0	1,2
Sum LUF, tilskudd og rentestøtte	1 224,3	1 263,9	39,6
Tilbakeførte reguleringsmidler	5,0	4,0	-1,0
Innvilgningsramme inkl. reguleringsmidler	1 229,3	1 267,9	38,6

Oppfølging av jordbruksoppgjøret

- Arbeidsgruppe miljørapportering
 - Skal foreslå en enhetlig rapporteringsstruktur på miljøtema med virkemidler over jordbruksavtalen
 - Skal omfatte rapportering på miljøtilstand, miljømål, tiltak og resultat – foreslå indikatorer på aggregert nivå
- Arbeidsgruppe frakttilskudd korn og kraftfôr
 - "Partene er enige om å nedsette en partsammensatt arbeidsgruppe med mandat til å gå igjennom frakttilskuddsordningene for korn og kraftfôr."

Reindriftsavtalen

- NRL brøt forhandlingene, ingen forhandlingsløsning.
- Ramme: 102 mill. kroner. Økning på 1 mill. kroner.

Post		Endring fra 2011 (tusen kroner)	Budsjett 2012 (tusen kroner)
51	Utviklings- og investeringsfondet	2 800	32 800
72	Organisasjonsarbeid	0	6 100
75	Kostnadssenkende og dir. tilsk.	- 1 800	60 000
79	Velferdsordninger	0	3 100
SUM KAP. 1151		1 000	102 000

- Tiltak for å bedre gjennomføring av slakting gjennom sesongen og til økt salg.
- Prioriterer tiltak som gir mer normale markedsforhold

Reindrifftsforvaltningen

- Driftsbudsjettet øker med 3,4 % fra 41,3 til 42,7 mill. kroner i forbindelse med omstillingsprosessen.
- Omorganisering: to parallelle prosesser:
 - Administrativ overføring av lokalkontorer til fylkesmannen
 - Områdestyrene avvikles
- Oppfølging av bruksreglene
 - Reindrifftslovens bestemmelser om bruksregler
 - I løpet av 2011 skal alle distrikt få godkjent sine bruksregler og tallet på rein
 - En av de viktigste oppgavene for Reindrifftsforvaltningen framover

SLF og NILF

- SLF
 - Budsjettøkningen er mindre enn lønns- og prisjusteringen
 - Må fortsette med effektivisering og streng prioritering
- NILF
 - Bevilgningen til næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse står stille
 - Videre prosess med samfunnsøkonomisk vurdering av eventuell fusjon av institutter
 - Lokalisering på Ås på sikt
 - Det forutsettes etablert et nært forpliktende faglig samarbeid mellom NILF og Bygdeforskning for å komplettere og styrke det samfunnsvitenskapelige miljøet

Andre saker

- Stillstand i WTO forhandlingene
- Revisjon av forskrifter husdyrgjødsel
- Inn på tunet – nasjonal strategi
- Store avlingsskader i sommer og høst i Sør-Norge
 - SLF anslår at avlinger fra rundt 600 000 da er gått tapt, herav 500 000 da kornarealer
 - Kun 10-15 % av hveten holder matkornkvalitet
 - SLF anslår erstatningsutbetalingene til ca 150 mill. kr
 - Departementet vil følge utviklingen tett utover høsten og sørge for å være godt oppdatert
 - Viktig at landbruksforvaltningen sentralt, på fylkes- og kommunenivå følger godt opp i forhold til de som er rammet

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Prop. 1 S (2011-2012)
Landbruks- og matforvaltningen
v/Ekspedisjonssjef Hanne Yssen

Kategori 1500 – Landbruks- og matforvaltning

- Fornyning og effektivisering av forvaltningen
- Kommunikasjon
- Fornyning ved bruk av IKT
- Samfunnstrygghet og beredskap
- Etatsstyring og intern virksomhetsstyring i landbruks- og matforvaltningen
- Økonomiregelverket i staten

Kat 1500 Landbruks- og matforvaltning, forts

- Landbruks- og matforvaltningen er mye mer enn det som er budsjettert på kategori 1500.
- Forvaltningsorganene og instituttene under LMD har egne budsjettkapitler
- Fylkesmannen, fylkeskommunene og kommunene budsjetteres ikke under LMD

Del III, overskrift 4 Landbruks- og matforvaltningen

- Samlet omtale av landbruks- og matforvaltningen
- "Landbruksbyråkratidebatten"

Administrasjon – LMDs driftsbudsjett kap 1100

- Kap 1100 Landbruks- og matdepartementet
 - budsjett på om lag 150 mill. kroner, opp 11%
 - økning i husleiekostnader pga flytting
 - lønns- og priskompensasjon
- Det foreslås opprettet en ny post 21 med 1 mill kr.
 - Oppfølging av matmaktutvalgets arbeid
 - Økt oppmerksomhet på eierstyring av Statskog